

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

NO. 296. — ŠTEV. 226.

NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 27, 1927. — TOREK, 27. SEPTEMBRA 1927.

TELEFON: CORTLANDT 2876

VOLUME XXXV. — LETNIK XXXV.

Liga narodov in razoroženje.

OSMO ZBOROVANJE LIGE BO TE DNI ZAKLJUČENO

Liga narodov je zopet edina glede vprašanja razoroženja. — Vse ovire so bile skoro preko noči premagane. — Vršile se bodo priprave za svetovno konferenco. — Spomladi bo sestanek razoroževalne konference.

ŽENEVA, Švica, 26. septembra. — Osmo zborovanje Lige narodov, ki bo najbrž odgodeno danes ali najpozneje v torek, označimo lahko kot najmanj razburljivo, a ob istem času kot eno najbolj važnih, kar se jih je završilo kedaj.

Vprašanje, ki je ohranilo središče zanimanja iz časa, ko se je sestalo zborovanje pred skoro enim mesecem, je bilo, kako se vrniti nazaj k dejanski delu glede razoroženja, ker je slednje eden glavnih razlogov, da Liga sploh obstaja.

Prekinjenje dela pripravljalne komisije tekom zadnje spomladi, kateremu je sledil polom mornariške konference treh držav, je nudilo dovolj razlogov za domnevanje, da se bo sedanja dolga debata zastopnikov skoro petdesetih narodov končala z nadaljnim mrtvilom. Vsled dolgega in resnega napora, katerega se pa ni omenjalo v dnevnih poročilih, so dosegli velike in nepričakovane uspehe skoro preko noči.

Vse kaže, da bo osmo zborovanje zaznamovalo velik uspeh v svojem novem organiziranju ofenzive proti vojni na obširnih frontah.

Celo največji idealisti in optimisti Lige pa bodo še bolj prepričani glede uspeha, če bodo sklenile Združene države igrati svojo vlogo, če bodo njih soudeležbo v pripravljalni komisiji razširili na varnostno organizacijo, ki bo stvorjena, in če bodo zastopane po možeh takega kalibra, da jih bosta podprla ameriško javno mnenje in kongres.

Aristide Briand je sumiral to fazo, ko je rekel:

— Dobro se zavedam neizogibnih ovir, ki stoje na poti ideje razoroženja. Ideja armad in bitk osvetljuje pesništvo in herojsko razpoloženje. Neizmerno bolj težko je spoznati idejo miru v njeni brezprimerni obliki. Kljub temu pa je bil duh ženevskega protokola sedaj definitivno oživiljen, to se pravi, duh arbitracije in varnosti kot tudi razoroženja. Soglasno je bilo dogovorjeno, da je naloga razoroženja dolga, a tudi, naj ostane naloga trajna, če je njena rešitev mogoča.

Ko je na otvorilni dan nizozemski delegat pojasnil, da bi morala po njegovem mnenju Liga oživiti protokol, ko je govoril Anglež, in posebno, ko je postalo jasno, da si Paul Boncour iz Francije in grof Bernstorff iz Nemčije nespravljivo nasprotujeta, je izgledalo, da je zašla Liga zopet v mrtvilo.

Na eni strani je obstajala skupna želja manjših sil za splošna jamstva. Na drugi strani pa je bil angleški imperij s svojimi omejenimi obligacijami. Na eni strani je bil Boncour s svojo idejo, da ne more biti nobenega razoroženja brez prejšnje varnosti. Na drugi strani pa je bila Nemčija, ki je skoro ježno zahtevala takojšnje in splošne razoroženje.

Po treh dneh neprestanega dela podkomiteja tretje komisije se je pripetilo nekaj nepričakovane, — namreč ugodili so vsa nasprotna in komitej je stopil pred komisijo s svojim sijajnim predlogom, ki obsega vse prvotne predloge nemške, francoske in nizozemske delegacije.

Delo v tem oziru napreduje, in lahko je upati, da se bo sestala prva razoroževalna konferenca Lige tekom prihodnje spomladi ter dosegla vsaj nekaj.

Rojaki, spominjajte se nesrečnih slepcev ter darujte za Slepški Dom v Ljubljani!

POSKUŠEN ATENTAT NA AMERIŠKE LEGIJONARJE

Komunisti so razstrelili železniško progo, da porušijo vlake, na katerih so se nahajali ameriški legijonarji. — Trije poskusi so bili vprizorjeni. — Eksplozija je prerezala Riviera črto ter skoro uničila ekspres, ki je vozil pred posebnimi vlaki.

NICA, Francija, 26. septembra. — Bombardiranje sekcije železniških tračnic, razkritje dveh velikih skal na tračnicah ter nadaljno razkritje neke neeksplodirane bombe na Riviera črti je prišla pred prihodom posebnih vlakov, ki so nosili ameriške legijonarje, ki potujejo po Evropi.

Uradniki Nice in oblasti departementa Alpes Maritimes so poklicali na tisoče mož vojaške policije, da stražijo legijonarje.

Nikakoli nesreča ni sledila poskusom, da se uniči vlak. Ti poskusi so bili vprizorjeni tekom noči, par ur pred časom, ko so dospeli vlaki. Oblasti smatrajo te tri dogodke za radikalno demonstracijo proti Legiji in pričela se je obsežna preiskava.

Po mnenju policije so ti poskusi v stiku z izgredi, katere se pripisujejo anarhistom ali komunističnim zarotnikom, in ki so se završili v zadnjem času.

Katastrofa je bila komaj preprečena predvčerajšnjim zvečer ob poldvanajstih, ko so slišali uslužbenec Riviera postaje Gulf Juan polk bombe, ki se je razpočila pet minut pred prihodom pariškega vlaka. Ne neki točki pol milje od postaje so našli raziskovalci, da je bomba izrgala dva čevlja dolgo sekcijo tračnic Marseilles-Ventimille ekspresne proge.

Vlak, proti kateremu se je očitno obračal bombni napad, je bil redni ekspresni vlak, ki je prišel več ur pred legijskimi posebnimi vlaki. Na njem pa se je vendar nahajalo približno petdeset legijonarjev, ki so zapustili Pariz predvčerajšnjim jutraj, da se napote na Rivijero v Italijo.

V bližini mesta, kjer so bile bombardirane tračnice, je našla policija iz Gulf Juan veliko znamenje z napisom: — Vivent Sacco et Vanzetti! — To je potrdilo policijo v domnevu, da se je obračal napad proti Ameriški legiji.

Več ur po bombardiranju pri Gulfu Juan so našli železniški uslužbenec dve veliki skali na tračnicah pri Cap Deal, na glavni črti med Nice in Monte Carlom. Ob skali so odstranili, še predno je prišel mirno kak vlak.

Neeksplodirano bombo so našle zgodaj včeraj jutraj na tračnicah pri La Boeca čete, ki so bile odpisane, da patrolirajo ob progi.

Poleg teorije, da so bili ti izgredi posledica zarote francoskih anarhistov, posvečajo oblasti svojo pozornost tudi mnenju, da so se nezadovoljni elementi, ki že dolgo obiskujejo francosko-italijansko mejo, poslužili te prilike, da diskreditirajo Francijo.

Francoske oblasti so že aretirale večje število anarhistov, ki so se nastanili ob Rivijeri, odkar jih je fašistovska vlada pognala iz Italije.

Tisočeri brez strehe v Mehiki.

MEXICO CITY, Mehika, 26. sep. Soglasno s poročili, ki so prišla iz preplavljenega ozemlja ob Panuco reki, je od sedem do deset tisoč ljudi brez strehe. 1200 hiš je bilo uničenih in materialno škoda se ceni na \$3,000,000. Trgovske zbornice in druge organizacije v Mehiki so pričele s pobiranjem prispevkov.

NAPOVEDANE ARETACIJE

V teku 48 ur napovedujejo aretacije v zadevi umora. — Zaplenjeni revolverji na domu W. Beach-a. — Pravcat arzenal so razkrili v hiši kokošjerejca.

HAMMONTON, N. J., 26. sep. Aretacijo v umoru dr. Lillien-dahla, ki bo izvršena "vsako minuto v teku naslednjih 48 ur" je napovedal okrajni pravdnik Repetto iz Atlantic okraja.

Repetto ni hotel razširiti tega svojega ugotovila, katero je podal na svojem domu v Atlantic City, a opozoril je na dejstvo, da se bo lahko velika porota, ki je sedaj odgodena, sestala na kratko obvestilo.

Oborožena s preiskovalnimi po-velji, je policija včeraj preiskala dom Willis Beacha, ki je bil predvčerajšnjim oproščen proti jamščini \$5000 kot materialna priča v preiskavi glede smrti dr. Lillien-dahla, ki je bil ustreljen dne 15. septembra.

Detektivi so spoznali, da je bil dom Beacha v Vineland pravcat arzenal, a lastništvo orožja, ki je vključevalo dva revolverja, eno avtomatično puško ter ngero risanje in pušk, je lastil odrasli sin Beacha, Ray. Nikakih pisem niso našli, a sio je povedal raziskovalcem, da je bežal njegov oče dosti listin tekom zadnje nedelje, ob času, ko so se mudili raziskovalci na domu Mrs. Lillien-dahl.

Medtem ko so nadaljevali s preiskavo na domu Beacha, se je opomogla Mrs. Lillien-dahl od histerije prejšnjega dne, ter rekla poročevalcem, da ni bil Beach njen prijatelj, temveč prijatelj njenega moža. Zanimala je tudi, da je ona "Peggy Anderson", ki je dobila celo vrsto pisem, katera je spisal Beach.

Preiskava na domu 47 let starega kokošjerejca, katerega dolže detektivi, da je bil prijatelj 42 let stare vdove, ni potekla brez razburljivih prizorov. Ray Beach, sin kokošjerejca, je nameril nabasano lovsko puško na nekega fotografa ter zapretel, da bo sprožil, če bo vzel fotograf sliko. Fotograf se je nato umaknil. Beach sam je bil silno ogorčen s postopanjem, in ker ni mogel storiti ničesar drugega, je prepeval raziskovalcem kajenje v njegovi hiši.

Prvo orožje, katero so našli raziskovalci, je bila armadna pištola .45 kalibra. Našli so jo v zaklenjenem kabinetu v pritličju. V nadaljnjem kabinetu v spalni sobi si na so našli detektivi .32 kalibrski Smith and Wesson revolver in poleg njega 18 ali 20 patron različnega kalibra. Tudi avtomatično pištolo so našli v sobi sina.

BREZOBZIRNO RAVNANJE PROHIBICIJSKIH AGENTOV

Prohibicijski agenti so ustrelili dvesto državljanov. Kongres bo preiskal tozadevni položaj. — Skoro vsi morilci so bili oproščeni. — Agentje so predrzni, vedoč, da lahko uidejo kazni.

WASHINGTON, D. C., 26. septembra. — Pred kratkim je bil Charles Gundlach, 77 let star farmer nemškega pokolenja ustreljen od štirih prohibicijskih agentov v bližini Leonardtown, nekega majhnega kraja v Marlandu.

Prišli so v njegovo stanovanje iskat kotel za kuhanje žganja, a niso imeli nobenega preiskovalnega povelja. Stari mož, ki je hotel varovati svoje hišne pravice, je posegel po puški, a je bil v naslednjem trenutku ustreljen. Ta slučaj bo igral poglobljeno vlogo v preiskavi glede razmer pod prohibicijskimi agenti, katero bo uvedel prihodnji kongres.

Več kot dvesto takih ubojev se je završilo izza uveljavljenja prohibicijske postave in trdi se, da so agenti ojačeni v svoji brezobzirnosti vsled imunitete, katere so v vsakem slučaju deležni v zveznih sodiščih. V Washingtonu sestavljeni, nepopolni seznam navaja številno državljanov, katere so umorili prohibicijski agenti, na 113. V 57 slučajih so dvingnile države obtožbe radi uboja ali umora, a od teh 57 so bili le trije obsojeni na kazni v zveznih sodiščih. Eden teh je bil takoj naslednjega dne pomiloščen od governorja in ostala dva sta dobila po tri leta ječe. Pričakuje se, da bo kongresna preiskava končala ta pomiloščenja agentov, ki more ljudi.

Zidje praznujejo novo leto.

Včeraj zvečer, po solnčnem zahodu, se je pričela proslava židovskega novega leta, katero bo 15688. Strogoverni med več kot pol milijon židov, ki stanujejo v New Yorku, bodo praznovali novo leto do srede zvečer. Zaključenje praznikov bo značil Jom Kipur, pravni dan, ki se prične dne 6. oktobra.

Udet pričel s poskusnimi poleti.

KODANJ, Danska, 26. septembra. — Nemški letalec Udet je pričel s poskusnimi poleti z velikim Rohrbach aeroplanom, ki bo služil za polet iz Kodanja v New York. Aeroplan preleti lahko 250 kilometrov na uro.

Ko so vprašali sina detektivi sina, zakaj ima toliko pušk in revolverjev v hiši, je odgovoril, da jih ima raditega, da se zavaruje pred vsakim, ki bi skušal vdreti v hišo. Rekel je, da je ob različnih priložnostih streljal na tujce, ki so se potikalili ponoči krog njegovega doma.

FRANCOZI BAJE NISO KRIVI VOJNE

Barthou je rekel, da niti svetovne vojne niti vojne v Maroku zakrivila Francija.

PARIZ, Francija, 26. septembra. Pri posvetitvi spomenika, postavljenega nekemu francoskemu seržantu ki je padel v vojni proti Abdelu Krimu, je imel Louis Barthou, justični minister in peapredsednik kabineta nagovor, katerega smatrajo kot odgovor na besede nemškega predsednika Hindenburga.

S tem, da je primerjal svetovno vojno z maroško vojno, je izjavil Barthou da je Francija prav tako malo kriva tako prve kot druge. V prvi vojni so bili zavajevalni načrti, kajzerja, v drugi pa načrti Abdel Krima, ki so dosedli do vojne.

Tudi ministrski predsednik Poincare je imel včeraj zopet tri govore v Alzaciji. Čeprav se je tikala stvar razkritja vojnih spomenikov, ni vendar napadel Poincare, kot preje redno, Nemčije kot krivke v velikem svetovnem konfliktu.

Kajzerjeva banja na prodaj.

ESSEN, Nemčija, 26. septembra. — Če želi kdo kupiti cesarsko kopalno banjo, jo lahko dobi sedaj za cash-denar. V nekem listu je bil priobčen naslednji oglas: Naprodaj. Zgodovinska kopalna banja s plinsko pečjo. Čist baker. Napis: Njegovo veličanstvo, cesar Viljem II. je rabil to banjo tekom svojega prvega obiska kot cesar v Duesseldorfu dne 4. maja 1891.

Štirje obsojeni na smrt.

LENINGRAD, Rusija, 26. sep. Štirje ruski monarhisti so bili obsojeni na smrt, potem ko so bili spoznani krivim terorističnim dejanjem in špionaže za Anglijo. Peti član skupine, ki je stal v angleški službi, je bil obsojen na deset let ječe.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo osnačenega sneaka, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da vam bo ta ponudba ugajala, posebno še, ako boste vpoštevali svoje kristol in našo zanesljivo ter točno postrežbo.

Dinarji		Lire	
Din.	500	\$ 9.40	Lir 100 \$ 6.10
Din.	1,000	\$ 18.80	Lir 200 \$11.00
Din.	2,500	\$ 46.25	Lir 300 \$17.55
Din.	5,000	\$ 92.50	Lir 500 \$28.75
Din.	10,000	\$185.00	Lir 1000 \$56.50

Za pošiljavo, ki prinesejo Desettiso Dinarjev ali pa Dvatiso Lir dovoljujemo poslati sneaka primarni poslat.

Nakazila po bankovnem plačilu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo na stroške \$1.—

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, NEW YORK, N. Y.

Posebni podatki.
Priateljina za tujino, čila ameriških dolarjev v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: za \$25, ali manjši sneaki 75 centov; od \$25, naprej do \$100, po 5 centov od vsakega dolara. Za večje svote po posebnem dogovoru.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president. Louis Benedik, treasurer.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado		\$6.00
Za pol leta		\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.50
Za četrt leta		\$1.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniši nedelj in praznikov.
Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

NORČEVANJE ALI KAJ?

Francišanska naselbina v Lemontu, ki šteje nad petindvajset glav (koliko duš — nam ni znano) se peča tudi s časnikarstvom ter izdaja par perijodičnih publikacij.

Uredniška dela vrši neki individij, ki je bodisi omejen, bodisi zloben, ali pa oboje obenem.

Ni dolgo tega, ko smo videli v edinem slovenskem na božnem mesečniku v Ameriki sliko in pod njo podpis — "Pozdrav iz Lemonta". Slika je predstavljala tri ali štiri krave.

Te dni smo se čudili še par drugim glupostim.

Naprimen sliki malega zamorčka, ki obrača gledalcu zakrpano zadnjo. Pod sliko je podpis: "Pozdrav ameriških zamorcev zamorcem v Sloveniji".

Lemont, ki je izmlezel že precej tisočakov iz newyorške slovenske naselbine, objavlja za zahvalo sliko mlade dekleta, katera molze kravo. Deklico označuje urednik kot bivo domžalsko kravjo dekle, ki hodi sedaj po New Yorku, dostojno oblečena, z rokavicami na rokah.

Razčepanega svetca prisposablja slovenskemu priseljencu v splošnem. Če bi mesto tega zapisal, da faran sv. Štefana apelira na zadnjo inštanco, bi imela slika in podpis nekaj praktičnega pomena.

Ako bi imel urednik na razpolago da Vinzijevo — "Zadnjo večerjo", stavimo, da bi pod njo natisnil: — "Dvanajst kranjskih Janezov na boardu pri našem Izveličarju".

Take in podobne pokajo v Lemontu.

Človek bi skoro domneval, da so presiti.

Pa najbrže niso, ker še vedno na vse kriplje prosijo pri Slovencih vbojaine.

Slovenci so radodarni, toda človeku, ki hoče briti nožice iz njih, pokažejo prejalistej vrata.

IZ VELEMESTNEGA ŽIVLJENJA

Včeraj zjutraj je objavilo newyorško časopisje, da se bo krasna 23 letna igralka Helen Henderson poročila s 65 letnim Aaronom Beneshem.

Časnikarskim poročevalcem je rekla: —

Na tisoče moških poznam, lepih, mladih, inteligentnih, pa se mi vsi skupaj zde kot našemljene lutke. Niti eden mi ni bil povolji. Edina izjema med njimi je Mr. Benesh. On zna res zabavati in tako prijetno pripovedovati, da se ga človek nikdar ne naveliča. Devetdeset dni sem bila v njegovi družbi, pa me ni niti enkrat za trenutek dolgočasil. Prepričana sem, da bo najino zakonsko življenje vzorno. —

To so lepe besede mladega in skromnega dekleta.

Niti omenila ni, da je Mr. Benesh milijonar, da ga lahko po par tednih toži za ločitev zakona in da ji bo moral v tem slučaju odšteti lepe denarce.

No, to je stranska stvar, ki pa postane glavna in pride samaposebi, če se poroči enindvajsetletna igralka s petinšestdeset let starim milijonarjem.

AMERIŠKO PRAVOSODSTVO

V ameriškem pravosodstvu je marsikaj, kar bi bilo treba predrugačiti in prilagoditi razmeram.

Ameriški zakonik je prirojen po par sto let starem angleškem, in kar je bilo mogoče pred par sto leti na mestu ter se je dalo upravičiti, je danes zastarelo in v gotovih ozirih smešno.

Tako poroča naprimer časopisje, da sta bila pred kratkim obsojena dva zločince v Los Angelesu, Cal., na stopetdeset let ječe.

Njun zločin je bil velik in tudi kazni temu primerena.

Boga naj zaščitita, da ju ni sodišče obsodilo na do smrtne ječe. . .

Drugi deli

Barberton, Ohio.

O delavskih razmerah v tej naselbini in okolici nakratko povem, da niso dosti prida. Delavskih moči je zmeraj še preveč, zato svetujem rojakom po drugih naselbinah, naj se prepričajo predno gredo na slepo srečo drugam ali sem za delom.

V Chicagi se je zopet ogromnega denarja potrošilo za prazen nič. Malo sta se opokala dva moza in to je pa tako interesantna stvar je staro in mlado tomaj pričakovalo zaželjenega dne. Kar ni pa nič več kakor sramotna pega v današnji civilizaciji. Vsak trezno misleč človek pa lahko prevede, da smo še daleč za pravo civilizacijo. Denar raztresamo za ničvednostne športe, siromakov pa ne vidimo, ko nimajo hrane za en dan vnaprej.

Naprimen Slepški dom naših ubogih rojakov v stari domovini ne bo še zlega postavljen, ako bodo tako po reškem prispevki romali skupaj. Ali ni to žalostno, da bo za tako nujno in potrebno stvar treba mogoče cela desetletja, da se postavi potrebno pribežališče največjim siromakom. Rokoborba dveh moških pa za par trenutkov na tisoče in tisoče zbere skupaj.

Premislimo zopet na poplavljenec za Mississippijem, kako počasi dobivajo pomoč. Ali se ne bi ravnalo tako brzo nabrali tisoči kot so se za rokoborbo? Jaz mislim da, samo nismo še zrel, zato ker ne vemo, kaj je usmiljenje. Kadar bomo pa vedeli in se zavedali, da je naša največja dolžnost pomagati svojemu bližnjemu v nesreči, potem bomo lahko šteli, da smo popolnoma civilizirani in zreli za današnjo dobo.

V naši naselbini se rojaki zavedajo svoje dolžnosti. Kateri misli tukaj ostati in se stalno nastaniti, postane ameriški državljan. Na o-krajnem sodišču v Akronu jih je bilo zopet lepo število naturaliziranih 22. t. m. Lepo število naših rojakov pa imen vseh ne morem tukaj navesti. Čestitati pa moram našim rojakinjam iz barbertonske naselbine, katere so postale onega dne ameriške državljanke. Tudi njih imena objavim, da bo za vzgled drugim, da se z trudom vse doseže. Naše nove Američanke so: Mrs. Jennie Ustrik, Mrs. Jennie Troha, Mrs. Mary Železnikar in Mrs. Mary Žgajnar. Vse so družinske matere in so imele mnogo truda poleg svojih otrok pa še v šolo hoditi. Lahko je vsakemu znano, da sedaj več ne dobi žena državljanstva s svojim možem, ampak ga mora vsaka sama iskati in se tudi potruditi zanj.

Tisto pa ni pravilno, da je mož ameriški državljan, žena pa ker ima istotako veolilno pravico, ne. Ona ne sme zaostati za možem. In ako se bomo zavzeli, nas bo lepo število, in tako bomo imeli vbo-doe tudi kakega svojega rojaka, ki nas bo zastopal v mestni zbornici. In marsikatero zaželjeno stvar bomo dosegli ki je sedaj ne moremo. Pozdrav!

Poročevalce.

Ford gradi avtomobile v Franciji.

PARIZ, Francija, 26. septembra. Ford vrši sedaj priprave, da izdela v svojih napravah v Bordeaux nov model avtomobila, katerega bodo prodajali za ceno, ki bo izdatno nižja kot najnižja cena francoskih avtomobilov.

Avtomobil bo popolnoma zgrajen v Franciji od francoskih delavcev. V francoskih industrijskih krogih je opaziti vznemirjenje, da bo znašala cena med desetim in petnajstim tipič frankov, dočim stane najcenejši francoski avtomobil 16.000 frankov.

William Fox predstavlja
DRŽNO ROMANTIČNO DRAMO
"LJUBEZNI CARMEN"
z Victor McLaglen in Dolores del Rio
Ravnatelj Raoul Walsh.
Ravnatelj in igralci "What Price Glory?"
DRENO! — ROMANTIČNO! NOVO!
Nadljudna značilna predstava, s katero
Roxey vse prekaša. "Impresije iz
Carmen" z Roxey Symphony Orchestra
Revcl. zbori in ples. — Vse impresije
najbolje urejene z družbo nad 200.
ROXY 50 St. in
7th Ave.
Največje gledališče na svetu. — Pod
zastavico R. L. Rothfelsa (Roxey).

Ko zahteva prilika boljše cigarete, —začnite s HELMAR

ČE ZAHTEVATA čas in prostor ka-
boljšo cigareto, začnite kaditi
HELMAR.

Ko vam navadne cigarete ne ugajajo več
... začnite kaditi HELMAR.

Ko vam "običajna" cigareta več ne prija
... začnite kaditi HELMAR.

S tem se boste pridružili bratovščini
HELMAR obćudovalcev, ki je narasla te-
kom dvajsetih let. Tisočeri moški začno
vsak dan kaditi HELMAR.

Enkrat

boste tudi vi začeli kaditi Helmar.

Danes

naj bo ta dan.

Kraljica izrednih cigaret.

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE — JUGOSLAV BUREAU

ROČNA KNJIGA ZA PRISELJENCE.

Foreign Language Information Service bo te dni izdal ročno knjigo za priseljence. Svaha te knjige je biti kašipot za priseljence in drugi činite-lji so že zdavnaj čutili potrebo po taki knjigi. Za ljudi v inozemstvu, ki se hočejo priseliti v Združene države, zo knjiga neprecenljiv kašipot, ki jim bo razlagal vsa vpra-

čanja glede priseljenjskih predpi-sov, potovanja in naseljenja v Zdr. državah. Upati je, da bo knjiga prispevala k odpravi marsikateroga izrabljanja in razočaranja in pomagala priseljencu, da se lažje znajde v življenju nove domovine.

Samomor.

Ustrelil se je s karabinko na svo-jem stanovanju v Sp. Hudinji pri Celju Anton Vuk, delavec v West-novi tovarni Bil je takoj mrtev. Niše pojasnjeno, kaj ga je gnalo v zgodnjo smrt.

Poslovno posredovanje.

Naša banka si je zadala nalogo, da pomaga rojakom vzdrževati poslovne zveze z domovino.

Kdor ima v starem kraju sorodnike, pride včasih ne-pričakovano v položaj, da jim mora nujno denar poslati. Drugi zopet je napravil kupčijo, morda zaaral kako posestev, ali prevzel domacijo, nakar mora izplačati denar v najkraj-šem času.

Hitro prenos denarja je pa v slučajih potreben tudi onim, ki imajo ylogo v starokrajskih zavodih ali onim, ki hočejo vnovčiti zapuščine in posojila.

Denarna nakazila tja so za razne potrebe, prenosi od tam izvirajo, iz raznih poslov. V vsakem slučaju mora izvršiti banka nalog tako kot je potrebno in za stranko naj-bolj koristno. To pa zamore storiti le banka, ki ima tako razširjene zveze, toliko denarnega prometa in tako dolgo iz-kušnjo kot ima vse to FRANK SAKSER STATE BANK.

Ako ste naša stranka, ste se o tem že prepričali, sicer nam pa dajte ob prvi priložnosti, da Vam v Vašo lastno korist dokažemo vrednost našega bančnega poslovanja.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

Peter Zgaga

Ta je iz Mussolinijeve dežele.

Kot znano, je Mussolini uvelja-vil zakon, ki določa, da se morajo poročiti vsi samci, ki so stari od petindvajset do petinštirideset let. Kdor se ne poroči, mora plačati poseben davek.

Neki Mussolinijev sorodnik, menda njegov nečak, se ni hotel poročiti. Raje je plačeval davek.

Pri neki priliki ga je Mussolini vprašal:

— Zakaj se vendar ne poročiš? Ali se ti ne smili denar, ki ga mo-raš odšteti za davek?

— Trikrat sem bil že zaročen, pa imam preslabe izkušnje.

— To je smešen izgovor. Zakaj vendar?

— Pa je res tako. Moja prva za-ročenka je bila angelju podobna, v resnici je bila pa zlobna za deset vragov.

— No, dobro. Nazadnje si imel prav. Kaj pa druga zaročenka?

— Tudi druga je bila angelju podobna, toda zlobna kot sto vra-gov.

— No, kaj pa tretja?

— Tretja je bila še lepša kot sta bili prvi dve.

— No in —?

— Pa je bila članica fašistovske stranke. . .

Kaj je Mussolini na to odgovo-ril, ni znano.

*

Žena je prišla k sodniku ter mu v sveti jezi rekla:

— Jaz se hočem ločiti od svoje-ga moža.

— Zakaj? — jo je vprašal sod-nik. — Nikar se ne prenaaglite.

— Jaz se bom ločila in se bom. Tega ne morem več prestajati.

— Torej povejte mi vzrok lo-čitve.

— Za to se bom ločila, ker moj mož skoro vsako noč smrči.

— To vendar ni zadosten vzrok za ločitev zakona.

— O je je, saj bi nič ne rekla, če bi doma smrčal, ampak skoro vsako noč pri kaki drugi smrči.

*

Sedanje šestnajst ali sedemnajst letne punce so že menda vse po-skušile na svetu. Samo ene stvari ne: da bi jih matere vzele na ko-lena in jih prav pošteno natreska-le. Ta izkušnja bi jim bolj kot vse druge, koristila v življenju.

*

Trije prijatelji so prišli brez de-narja na neki banket. Rečeno je bilo, da je banket brezplačen, to-da saj veste, kako je s takimi ob-ljubami. Ko se ljudje najedo in napijejo se začno kolekte. Za kuha-rico, za rože za dvorano itd.

Kolektarji so se bližali, naši tri-je prijatelji so bili vedno bolj v zadregi. Za nič na svetu ne smejo pokazati, da so brez denarja.

Predno je prišel kolektor, do njih, se je prvi zgrudil kot da bi bil nezavestno pijan.

Ostala dva sta ga prišla in od-nesla v vožo. Odam so vsi trije si-ti jedi in pičaje mirno nadaljevali pot proti domu.

*

Policiist je v zgodnji jutranji uri videl, kako je neka ženska z metlo v roki pripodila možkega iz hiše. Na begu se mu je ujela suknja za ograjo ob stopnicah. To je ženica izrabila in ga je začela strahovito tepsti. Policiist ju je razdvojil ter odpeljal na stražnico.

In na stražnici je začela kričati kot sama ženske znajo.

— Ja, to je moj mož, ta nič-vredneč! Moj Bog, kaj sem vse sto-rila zanj, za loč pa tako ravna z menoj. Vse, kar imava, sem jaz prinesla k hiši. Vse, prav vse: de-nar, pohištvo, perilo, kuhinjsko po-sodo, posteljno opremo, vse, prav vse. Vse je moje. Vse, kar ima-va, je moje. Sedaj, ga pa vprašaj-te, gospod sodnik, kaj je on prine-sel v hišo. Le vprašajte ga, kaj je imel, predno se je poročil?

Možiček ni čakal sodnikovega vprašanja, stopil je par korakov vstran od žene in zajecal:

— Predno sem se poročil, sem imel mir. Ljubi mir sem imel, in to je dosti, gospod sodnik.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ALPHONSE CROZIERE:

MOŽ, KI JE BIL LAČEN

Nekega jutra se je prebudil Douillard strahovito lačen. Imel je smolo, da baš ob dnevi, ko mu je v trebuhu najbolj krulilo, ni bilo v žepu niti belice. In tako je tudi tisto jutro vstal z luknjo v žepu. Kaj mu je preostajalo? Povabiti se k prijatelju na obed? Da, toda dan današnji, ko je življenje tako drago, so presneto redki prijatelji, ki bi človeka zastoj redili. In potem, pomislite, Douillard ni poznal nobenega vojnega dobilkarja. Poznal je samo nekaj siromakov, ki se jim je godilo prav tako slabo, kakor njemu.

Vendar se je pa spomnil nekega daljnega sorodnika pa imenu Poudoiseau, ki je imel krēmo blizu cerkve sv. Evstaha. Ta znameniti sorodnik mu je nekoč v stiski rekel: — Ako slučajno zabredete v naš okraj, se oglasite pri nas. Zelo nas bo veselilo.

— Zares, — je mrmral Douillard zadovoljno, — imenitni spomin imam! Poudoiseauovi ne bodo mogli trditi o meni, da sem indiskreten ali da jih izkoriščam, kajti nad leto dni je že tega, kar so me povabili, pa se še nisem odzval. Začel je veselo prepevati.

— Zdaj pa gori k sv. Evstahu. Ko se je oblekel, je pomislil: — Ne žuri se, dečko. Glavno je, da pridem tja o pravem času, ko bo obed na mizi. Ako pridem prepozno, da bi utegnili pozabiti, da sem povabljen. Tristo vragov, že na vse zgodaj taka lakota!

Počasi se je zibal z Montmarte po ulici des Martyrs, kjer je polno trgovin z delicatessami in jestvinami, kakor da se norčujo iz lačne glave človeka. Spotoma mu je vedno bolj krulilo po trebuhu in mislil si je:

— Pogum, fant! Kmalu boš našel. Še trenutek in nabašiš si želede, da bo veselje.

Še petdeset korakov je imel do sorodnikove krēme.

— Ah, končno smo vendar tu! Toda kaj vidijo njegove začudenice oči? Krēmo je obkolila množica.

16799 JIH JE UMRLO

samo v New York City zadnje leto vsled bolezni na ledicah. Ne dopustite, da bi postali žrtev s tem, da zanemarjate bolečine in bolzini. Zaščitite se proti nesreči. Pijte dosti vode in poskušajte --

GOLD MEDAL
HAARLEM OIL CAPSULES

Svetovno slavnj odvajalni pomirjevalce. Narodno zdravilo Holandske iz leta 1896. Pri vseh lekarnarjih in treh velikostih. Garantirano. Glejte, da bo ime Gold Medal na vsaki škatli. Ne kupujte nadomestkov.

POSEBNA PONUDBA NAŠIM ČITATELJEM

PRENOVLJEN PISALNI STROJ "OLIVER"
Model 9.
\$25.—
8 strešico za slovenske črke č, š, ž
\$30.—

OLIVER PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŽNI

Pisati na pisalni stroj ni nikaka umetnost. Tako lahko vsak piše. Hitrost pisanja dobite z vajo.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
62 Cortlandt Street, New York, N. Y.

praznično oblečenih ljudi, ki stojijo na hodnikih in debatirajo.

— Kaj pa počenjajo ti ljudje pred sorodnikovo krēmo? In čemu te praznične obleke?

Stopil je bliže in prebledel. — Na vratih so črni trakovi, — je mrmral sam pri sebi. Pa vendar ni tu kak pogreb... A jaz bi od lakote gizez vseh muk. Saj pojdem z nami do pokopališča v Saint Quen, kaj ne? Ne zapustite me v tem težkem trenutku.

Douillard je povesil oči v dokaz iskrenega sožalja.

— Saj vas veže dolžnost napram meni, — je nadaljeval Poudoiseau, — saj ste bratranec, ki sorodnikov nikoli ne pozabi. Oprostite, sorodnike moram pozdraviti. Takoj se vrnem.

Malo je manjkalo, da ni Douillard na ves glas zaklel. Pomislite samo: obetati si izbiro obed, namesto njega pa naleteti na pogreb in kolovratiti za mrtvaškim vozom na kraj mesta.

— Kaj takega se lahko pripeti samo meni. Najhujša je pa zavest, da se iz te-le situacije ne bom izmotal. Saj sem moralno obvezan, — ah, kako mi kruli po trebuhu! Še nikoli nisem bil tako strahovito lačen kakor zdaj. Da me nram, bi požrl vse vence in šopke. Sicer pa upam, da bo imel bratranec usmiljenje z mojim želodcem in da me povabi po pogrebu na dobro gostijo, kakor je navada med poštenimi ljudmi.

Tisti hip se je začel reditelj bas:

— Gospodje iz rodbine... prosim, naprej!

In Douillard je začutil, kako se je obesil nanj nesrečni vdovec.

— Bodite mi v oporo. Vi ste edini med vsemi sorodniki, ki mi je simpatičen. Oni drugi... oh, jim že pokažem. Priglasilo jih ni sožalje, marveč radovednost in pobrežnost, saj vemo kako in kaj. Samo vi, vi edini ste prišli iz čistega nagiba.

— Douillard se je prijel lačnega Douillarda pod roko in mu zasepetal:

— Pojdite z menoj, vi ste edini pravi sorodnik. Pustite te ogabne parazite, ljudi s praznimi želodci, ki so prišli k pogrebu samo zato, da bi se do sitga najedli in napili.

Pred pokopališčem je čakal izvožek. Vdovec je potisnil napol onemševčenega sorodnika v kočijo in ga odpeljal na Montmarte. Ko je izvožek pognal, je vdovec nadaljeval:

— Veste, človek mora biti vedno korekten. Spremim vas do doma. Nekam bledi in slabotni se mi zdite. Gotovo vas je potrla žalost. Ubogi prijatelj! Čakajte, dam vam dober nasvet. Danes ne smete ničesar jesti. Samo mala čaja izpijte predno greste spat. Jutri pa vzemite porcijo odvajalnega sredstva.

RAD BI IZVEDEL kje je moj sin FRANK MAČEK, ki je odšel pred 4. meseci v državo Wisconsin in od tam tudi takoj pisal ter v pismu omenil, da bo potoval še naprej. Pozneje pa ni več glasu o njem, zato smo vsi v skrbah kaj je z njim. On je star 19 let, vitke postave in srednje rasti. Vsi želimo kaj slišati o njem, zato prosimo cenjene rojake, če kdo kaj ve o njem, naj mi poroča, ali pa njega opozori, da se nam javi. — Math Maček, P. O. Box 257, Moon Run, Pa. (3x 24-27)

IZŠEM svojega očeta VALENTINA ČELIGOJ, doma iz Parji pri St. Petru na Krasu. Če kdo ve za njegov naslov, naj mi ga sporoči, za kar se mu že vnaprej zahvaljujem. Pred vojno je bil nekje v Colorado, od takrat ne vem kje je. Če pa sem bere ta oglas, naj mi sam piše. — Rudolf Čeligoj, 1719 Poplar Way, N. Braddeck, Pa. (3x 27-29)

NAPRODAJ lepo urejena trgovina Grocery Store z vsem blagom za jako zmerno ceno v lepi slovenski naselbini. Vzrok prodaje: bolezen. Kdor želi kupiti, naj mi piše: John Zorman, 435 Clinton St., Milwaukee, Wis. (3x 24-27)

Nova katastrofa v Poljanski dolini

Škofja Loka, 12. sept. Škofjo Loko s široko okolico je zadela zopet silna katastrofa. V minuli noči se je proti jutru utrgal oblak nad Blegošem in Porezncem. Ir. grozne mase vode so se razlile nad Selško in Poljansko dolino. Vode so narastle tudi v Bohinj. Vendar ni prišlo do večjih katastrof. Javljajo nam samo o raztrganih potokih. Najhujša škoda je prizadela Poljansko dolino, kjer je silno narastla Ločnica, ki priteče iz Javorja v Poljane. Kakor v Tavcarjevih povestih opisano, je napolnila dolino do cerkve v Poljanski dolini veličansko škodo. Najhujše je bilo seveda na vzhodni Blegoš, odkoder so pridri sicer mirno potoki kot divji hudourniki. Najbolj je razsajala Kopačnica, ki se pri Hotavljah izliva v Soro, kjer se odcepi cesta proti Cerknu na Primorskem od ceste Škofja Loka-Ziridija. Kopačnica je v tej idilični dolinici, kjer se nahaja premalo znani zdravilni vrelec na Toplicah, odnesla vse mostove in zasuila polja s kamenjem in blatom, da so poljski pridelki uničeni. Promet je onemogočen, ker so vsa obšinska pota v Voloski, Čabračah in na Suhi razdejana in na večjih krajih sedaj drvi narasla Kopačnica, kjer je prej peljala pot. Ravno tako je zasuto polje v Hotavljah, kjer je voda odnesla tudi jez pri milnu Ivane Potočnikov.

Cesta proti Fužinam je v Sotvodni na petih krajih odnešana. Na več mestih so jo zasuli usadi, da je promet onemogočen. Poplava je razdrila tudi vse jezove in mostove. Na desnem bregu je ob Lučine prihajajoča Brbovenščica poplavlila polje na Trati onstran Gorenje vasi in ga zasula s blatom. Ta hribovski potok je tako zdviljal, da je odnesel hišo Marije Frlic. Valovje je zajelo tudi domačo hišo Angele, ki je mesla posteljo iz hiše na varno, jo vleklo 30 metrov daleč, kjer se je preplašenim prebivalcem, ki so tvegali svoje življenje, posrečilo jo potegniti na suho.

Cenitev škode v dolinici Brbovenščice od Gornje Dobrave do Lučine je nemogoča, ker radi popolnoma porušene poti sploh ni dostopa v grapo.

Čez Javorje je pridrelo vodovje z Blegošja v Ločnico, ki je poplavlila polje v Volčah in odnesla mostove, med njimi tudi most v Poljani.

Od sveta je odtrgana tudi Sopotnica, ker je grapo razdrila pot. Voznja po loškem hribovju je sploh nemogoča, ker ni več poti.

Štiri dni pred prvo obletnico strašne povodnji, ki je lani uničila Poljansko dolino in polhograjsko hribovje, štiri dni pred obletnico katastrofe, ki je enake ni pomnilo prebivalstvo, je Poljansko in Selško dolino zopet zadela nesreča, da ljudstvo obupuje.

Ceste so razdejane in s tem je ogropano prebivalstvo glavnega vira dohodkov, ki ga je imelo od prevažanja lesa iz gozdov na železnico. Gozdove so trgali usadi, visoke sklade hlodov je odnesla voda, polje je zasuto, narod gleda drhte v bodočnost, ki mu grozi z lakoto.

Oblasti naj hite s pomočjo, saj niso niti najmanj začeljene rane lanske poplave. Novi poslanci naj pokažejo, kako drže obljube, in naj izposreduje vsaj brezplačen dovoz moke in žita. Ker ni več potov in cest, je tudi les v gozdovih brez veljave, pridelke pa je odnesla voda. Najmanj, kar oškodovani prebivalci Selške in Poljanske doline morajo pričakovati, pa je podpora prebivalstva ob dolgem toku Sore, da takoj javi lastnikom naplavljeni les.

Železniki, 13. sept. Katastrofa, ki je s povodnjajo zopet zadela Poljansko in Selško dolino, dosega lanko po obsegu opustošenja in po povzročenih škodi. Številni mostovi so porušeni. Mnogo tisoč metrov lesa, ki je skoro edini vir dohodkov prebivalstva v dolini, so odnesli besneči valovi. Vse promet v Selško dolino poteka. Cesta Železniki-Škofja Loka. Podbrdo, ki je edina in življenjsko

važna prometna žila, je na več mestih raztrgana. Nasipi so porušeni. Na več mestih je celo pešcem prehod onemogočen, ker je voda ponekod dobesedno zabrisala sled ceste.

Celi kraji, kakor Davča, Podporozen in deloma tudi Sorica, so odrezani in osamljeni ter je preskrba z živili ogrožena. Izvoz v Italijo, od česar v pretežni meri živi gornja dolina, je nemogoč. Hitra pomoč je posebno tu skrajno potrebna.

Vse posestnikov žag je uničenih, ker je vodovje porušilo jezove in razdejal žage. Poprej gladne ljudi in lepi travniki nudijo žalostno sliko opustošenja. Vse pridelek, kolikor ga je še bilo zunaj, je uničen, obenem pa so vode seveda oškodovale posestnike tudi pri spravljani letini.

V Železnikih, kjer je dolina najbolj stisnjena se je Sora razlila po ulicah do 1 m. visoko. Valovi so valili polno hladov, izpodkopavali zidovje in nasipe in ogrožali hiše. Ljudje so se reševali po lestvah na strehe. Prizori, ki so se tu odigravali, so bili pretresljivi. K sreči pa zaenkrat ni ugotoviti nobene človeške žrtve. Zdaj, ko je voda upadla, se vidijo hude poškodbe na poslopjih. Sokolski dom je na gornje delu izpodjeden.

Sora, ki je sicer prav pohlevna, je tekom ene ure narasla za 5 metrov nad normalno in njeni besneči valovi so tirali s seboj nepregledne množine hlodov, desk in izruvanih dreves. Tam, kjer je dolina bolj odprta, se je voda razlila čez polja in neusmiljeno pustošila z nanašanjem blata, pesk in gramoza ter si je na številnih mestih izbrala nova korita; tako posebno na Bukovskem polju med Dolenjo vasjo in Bukovico.

Strašen je pogled na Selško dolino. Vsa je opustošena. Škoda se čeni na več milijonov. Ljudstvo je obupno in s strahom zre v bodočnost, ker je doslej že izgubilo po bridkih izkušnjah vse upanje na kakšno podporo od vlade. Po lanskim katastrofi ni bilo izplačane niti pare. Ljudstvo si je z velikimi žrtvami pomagalo samo opomogo na noge. Komaj pa je bila škoda delno popravljena, že je prišla nova katastrofa, hujska od lanske.

V noči od nedelje na ponedeljek je pričelo tudi na Kranjem liti kakor iz ška. Naliv je trajala brez presledka še ves ponedeljek do mraka. V planinah je močno snežilo, radi česar je nastopil v dolini občuten mraz.

Vse vode so pričele v ponedeljek dopoldne rapidno naraščati. Sava je dosegla pri Majdičevi elektrarni ob 17. že 3.10 m nad normalno, nato je naraščanje poenjalo. Sava je prestopila pod državnim mostom strugo in se razlila do tvornskih objektov Jugoslovske na Gasteju. Prednost razstreljene struge v Drulovki se je to pot že pokazala, ker bi sicer Sava dosegla še večjo višino.

Od ostalih vod je najbolj narasla Kokra. Vendar so ostali vsi mostovi v Kokrski dolini nepoškodovani. Pri km 14 je zasul plaz zemlji kokrsko državno cesto. Tekom večerajšnjega dneva so cesto očistili, da se vrši zopet vozni promet. Na Fužinah je nalov narušil obrambno cementno škarno nad cesto, ki jo je zgradila letos lesna

New York Edison

U r a

8:00 do 9:00

Nocoj na WRNY

300.1 metrov 970 kilociklov

The Edison Ensemble
Josef Bonime, vodja.

Overtura

Veselo ženske windsorske

Nicolai

Izvečki iz

The Bohemian Girl . . . Balfe

Nekotana simfonija

1. gibanje . . . Schubert

Violin soli

Mojserska pesem iz

Die Meistersinger . . . Wagner

Caprice Viennois . . . Kreisler

David Robinson

Indijski balet iz Lakme . . . Delibes

Clarinet solo

Poloneza . . . Chiffarelli

Albert Chiffarelli

Židovska narodna pesem

in ples . . . Brown

Eli Zion . . . Achron

Stalna radio-izloaba za udobnost naših odjemalcev in javnosti je na

124 West 42nd Street.

The New York Edison

Company

Vam na razpolago.

